

Ridespor i Svanninge Bjerge. Rytterne skal holde godt øje med skiltene, som her står i bregnerne. Foto: KB

RIDERUTE SYDFYNN

Aktive lodsejere og støttekroner gav 75 km riderute på Sydfyn!

Kari Baklund

Vi ønsker os lige så meget adgang til at ride i naturen, som vi overhovedet kan få. Alle, der har arbejdet med rytteres adgang til naturen ved, at det er små skridt og en langsigtet indsats, der skal til. På Sydfyn fik de sidste år en 75 km lang riderute. Godsejerne på Steensgaard, Holstenschuus og Brahetrolleborg og BikubenFonden valgte at gå aktivt ind i arbejdet med udviklingen af »Riderute Sydfyn«. På en smuk sensommerdag mødtes jeg med Janne Spannov fra Naturturisme I/S (og iøvrigt også Skeifa's naturudvalg), godsejer Ditlev Berner fra Holstenschuus og skovfoged og naturformidler for Svanninge Bjerge; Susanne Frederiksen for at høre mere om, hvordan de greb opgaven an.

Startskuddet til Riderute Sydfyn var, at Faaborg-Midtfyn kommune i 2008 udarbejdede en friluftstrategi på baggrund af en række møder afholdt i kommunen. Her var det fynske naturudvalg i Skeifa forudsendende nok til at mobilisere en flok ryttere til at deltage i de møder, der blev afholdt. Det gav pote og betød, at rytternes ønsker blev hørt. Turridning blev et af kommunens fem fokuspunkter i friluftstrategien.

Kommunen måtte se i øjnene, at ud af 48 afmærkede ridestier og 14 ridetursfoldere på hjemmesiden friluftskortet.dk ikke fandtes én eneste på Fyn – og en opgørelse fra 2002 viste, at Fyn og dermed Faaborg-Midtfyn kommune ingen ridestier af national eller regional betydning havde, og dermed

lå helt i bund blandt kommunerne. Det gamle Aarhus Amt var til sammenligning noteret med 275 km ridesti. Det skulle der gøres noget ved, og kommunens målsætning var klar: Der skulle laves en sammenhængende ridesti/rundtur i kommunen, og på sigt skulle der etableres mindst 50-70 km ridesti og laves et samlet »ridekort« til større skovområder med ridestier.

Kommunens udfordring var, at skovene i kommunen stort set alle er i privateje. Godserne Holstenschuus, Steensgaard, Brahetrolleborg samt BikubenFonden, der ejer naturområdet Svanninge Bjerge, ejer til sammen en meget stor del af skovområderne i kommunen. Både Holstenschuus, Steensgaard og BikubenFonden solgte i forvejen ridekort, imens Brahetrolleborg på daværende tidspunkt ikke tillod ridning i deres områder.

Baggrund

Det er nærliggende at spørge lodsejeren om, hvorfor de overhovedet »gider« have bøvlet med anlæggelse af ridestier, når de egentlig bare kunne lade være? Ditlev Berner fortæller, at de på Holstenschuus altid har solgt ridekort til deres skove, og havde gået og tænkt over om det mon kunne forenkles, fordi der var meget arbejde med at få nogle få tusinde kroner ind. Der kom fart i tingene, da kommunen lagde turridning ind i en samlet strategi om at tilbyde naturoplevelser. Senere blev der nedsat en række arbejdsgrupper i Naturturisme I/S, som er et samarbejde mellem de fire syd- og

Her går rideruten – efter tilladelse – over et fredet stendige Foto: KB

Her er lavet en ekstra bred rabat, så rytteren kan ride sikkert i vej-kanten. Foto: KB

Skovridder Susanne Frederiksen, godsejer Ditlev Berner & Janne Spannov fra Naturturisme I/S. Foto: KB

Foto: KB

Hovedudfordring 3: Markante friluftstemaer – herunder turridding og søsport

Det sydfynske område er særlig kendt for temaer omkring Havørred Fyn, Cykel Fyn og Naturturisme med bl.a. Øhavsstien og havkajak. Her er vi efterhånden ved at være godt med når vi sammenligner med andre regioner i Danmark, men en fortsat indsats er nødvendig for at fastholde/styrke vores position. Omvendt er vi helt i bund, når vi ser på ridestier og rytternes muligheder for at komme ud i naturen. Noget der i høj grad er efterspurgt blandt turister og bosættere. Samtidig udgør medlemmer af rideklubber og foreninger en af de største organiserede friluftsgupper i kommunen. Der vurderes at være et stort potentiale i at udvikle et tema omkring heste og turridding.

/Faaborg-Midtfyn Kommunes friluftstrategi, side 7

har brugt rigtig meget tid på at få etableret rideruterne, og jeg mener, at det vigtigt ikke at tage ejerskabet fra ejerne, fortæller Ditlev Berner. – Vores model giver en fleksibilitet og mulighed for at ændre på ruten, hvis det senere viser sig at være mere hensigtsmæssigt for enten ryttere eller lodsejere.

Projektet Riderute Sydlyn har et samlet budget på omkring kr. 650.000. Anlægning af selve ruten har kostet omkring kr. 300.000. Udvikling af hjemmeside og guidebog har kostet omkring kr. 200.000, og så er der brugt omkring kr. 150.000 på formidling, administration og andre småposter. Pengene er kommet fra LAG, Faaborg-Midtfyn kommune, Naturturisme I/S og Friluftsrådet. Projektet løber frem til 2016. Herefter vurderes, om partnerskabet mellem kommune og lodsejere skal videreføres eller udelukkende vil bestå af de involverede lodsejere.

–Man kan sige, at kommunen kom med pengene, og vi er kommet med arbejdet, fortæller Susanne Frederiksen fra Svanninge Bjerge. – Anlæg og ikke mindst markering af ruterne har været et stort arbejde. Og bag den fysiske anlæggelse af ruten ligger en masse arbejde, som rytterne måske ikke lige ser, når de rider en tur. For eksempel, skal der søges en »krydsningstilladelse« hos stat eller kommune, de steder, hvor ruten krydser en offentlig vej. Det var ikke så svært med kommunevejene, for de var jo allerede klar over, hvad vi arbejdede med, men ved statsvejene, havde vi folk ude og vurdere sikkerheden – og nogle steder måtte vi flytte stedet, hvor vejene skulle krydses selvom det måske ikke var det mest ideelle for rytterne. Et andet eksempel er fredninger. Ude i terrænet findes en række fredede stendiger, som vi ikke må røre. Her har vi brugt tid ved skrivebordet på at søge om lov til at føre ridestien hen over stendiger, de steder, hvor det

var nødvendigt for f.eks. at holde rytterne væk fra trafikerede veje.

Visionen

Ditlev Berner og Susanne Frederiksen lægger ikke skjul på, at rideruten handler om drift. –Det er en indtægtskilde lige som andre indtægtskilder, og vi arbejder med de »mange bække små«. For 70-80 år siden gik man og var lidt træt af at sælge jagten på sin ejendom og måske bare få nogle få tusinde kroner for flere hundrede

Flere steder på ruten er lavet et »loop«, som det vises på skiltet her. Foto: KB

hektar. I dag er det jo ikke noget, man tænker over mere og jagten er en god indtægtskilde. I dag er indtægterne for ridekort måske ikke så stor, men det kan være, at det bliver til mere i fremtiden. Det ved vi ikke, fortæller Ditlev Berner og fortsætter; –Derudover er det i vores interesse, at folk får kendskab til landbrug og skovdrift, og altså får en forståelse for naturen og hvad vi arbejder med.

–Ja og ellers har målet været, at lave et rigtig godt forløb med stor variation i den natur, som man kan opleve på rideruten, fortæller Susanne Frederiksen. –Vi har gjort rigtig meget ud af at lave en smuk rute og undgå asfalt! Bare 100 m på en stærkt befærdet landevej, kan bremse en hel ridetur. Ridekortet er et produkt, vi sælger. I dag er det sådan, at bl.a. ridning, knallertkørsel, fiskeri og jagt ikke er tilladt i private skove. Med ridekortet køber du en undtagelse fra loven, og vi er meget interesserede i, at så mange som muligt køber vores »produkt«. Derfor er vi selvfølgelig interesserede i, at vores ridestier er attraktive, og vi er i løbende dialog med brugerne om deres forslag og ønsker til forbedringer.

Det praktiske

Det er lidt forskelligt, hvordan selve anlæggelsen af rideruten er blevet grebet an på de forskellige ejendomme. Der er lavet et fælles skiltesystem, som dels består af nogle pæle med skilte på. Pil for angivelse af hovedruten og med markering af, hvis det er muligt at ride et »loop«. Alle steder, hvor der opstår et kryds angives et nummer, så man har mulighed for at se, hvor man er. Nogle steder er rideruten blot markeret med en gul hestesko og en pil malet på træstammerne.

–I Svanninge Bjerge har vi valgt at lægge vores riderute udenfor de øvrige stisystemer, så rytterne ikke møder de øvrige brugere af skoven. Der er egentlig bare tale om

Her er rideruten ført indenfor et stendige og væk fra vejkanterne. Stien bliver ryddet/slået efter behov. Foto: KB

Indhegningen beskytter nyplantede bøgetræer. Foto: KB

et ridespor, så det er ikke noget, der tager en masse plads. I vores område er det ret vigtigt, at man bliver på ruten. Det er ude-

lukkende tilladt at ride på rideruten. Vi har flere steder med græssende kvæg og det betyder, at man støder på hegn og færreste

Foto: KB

midtfynske kommuner; Faaborg-Midtfyn, Svendborg, Langeland og Ærø.

–Her var det fra starten mit ønske, at der kunne blive skabt et privat-offentlig partnerskab, hvor lodsejerne kunne få en indtægtskilde – en ny driftsmulighed, og samtidig bidrage til aktiviteter i lokalområdet. I andre projekter har lodsejerne fået et engangsbeløb for den jord, der er indgået i et stisystem og så er der lavet en tinglysning af stien. I tilfældet med Riderute Sydlyn har vi valgt at være aktive i projektet. Vi

Naturhensyn

Skovejerne har mange hensyn, som de skal tage – både til naturen og til skovdriften. Det kan f.eks. være:

- > Landskabsudvikling
- > Bevarelse og beskyttelse af vådområder
- > Indhegnede græsningsoverdrev
- > Etablering af områder med urørt skov – stille områder
- > Fredede yngleområder for fugle
- > Gamle fredninger (f.eks. diger)
- > Beskyttelse af nyplantede træer
- > Sårbar drift (f.eks. juletræer)

Gode råd til ryttere fra Ditlev & Susanne

- > Brug din sunde fornøft
- > Følg markeringerne
- > Vis hensyn til andre brugere i skoven
- > Rid efter forholdene
- > Rid i midterrabatten eller i siden på skovvejene
- > Orienter dig om »lukkedage« i skoven (f.eks. pga. jagt)

-Rytterne skal vide, at de er velkomne! Det er jo derfor, at vi har lavet ridestierne. Vi har lavet nogle guidede ture, hvor ryttere er kommet i lidt større grupper og har haft en guide med. Så har vi kunnet fortælle lidt om seværdighederne i vores område og hvad vi arbejder med. Det er faktisk rart at tage imod lidt større grupper: Så kan vi lave et lille arrangement, hvor vi f.eks. først fortæller lidt om området, og bagefter rider ud og kigger på det, siger Susanne Frederiksen og fortæller, at turistbureauet i Faaborg er behjælpelige med at lave et arrangement for grupper.

På spørgsmålet om der slet ikke har været problemer med at lukke rytterne og deres heste ind på stierne, siger Ditlev Berner og Susanne Frederiksen samstemmende »nej«. De kan komme i tanke om et par gange, hvor ryttere er faret vild og er kommet væk fra rideruten. – Det er ikke så meget det, at de rider et sted, hvor de egentlig ikke må ride. Det er mere de, at de ikke kan finde tilbage på ruten igen. Når man først er faret vild, så er det svært at finde ruten igen, siger Ditlev Berner.

-Det er noget, vi hele tiden arbejder med: At afmærkningerne er så tydelige som muligt, men flere steder vokser bregner og andre planter op omkring pælene, og det er ikke altid, at vi når ud og slår beplantningen omkring pælene. Vi får heldigvis feedback fra de ryttere, der bruger rideruten og det gør, at vi efterhånden får fundet de steder, hvor der er mulighed for at ride forkert, fortæller Susanne Frederiksen og opfordrer ryttere til at holde godt øje med markeringerne, når de rider i området.

I de kommende år er det meningen, at Riderute Sydfyn skal udvides, og der arbejdes allerede med nye strækninger, som senere bliver en del af ruten. Der findes allerede i dag flere steder, hvor der er mulighed for at overnatte med hesten – og flere store P-pladser, hvor man kan stille sin trailer og ride ud fra. Det bliver spændende at følge Riderute Sydfyn i fremtiden!

Nogle steder er ruten markeret med en hestesko malet på træstammer. Foto: KB

Hvor kan man også købe ridekort til private skove?

Postnummer	Skovens navn	Email/web
4100	Giesegaard Skovdistrikt	www.giesegaard.dk
4140	Svenstrup Skovdistrikt	www.svenstrup.dk
4160	Broksø Skove*	www.broksoe.com/skovbrug
4171	Næsbyholm Skovdistrikt*	kanoudlejning@kanoudlejning.dk
4174	Skjoldenæsholm Skov*	www.skjkskov.dk
4180	Stiftelsen Sorø Akademi	www.stiftsor.dk
4200	Valdemarskilde Skovdistrikt	amk@bangkruse.dk
4243	Holsteinborg Skovdistrikt	www.holsteinborg.dk
4250	Gunderslevholm Skovdistrikt	gunderslevholm@gunderslevholm.dk
4250	Gyldenholm Skovdistrikt	gyldenholm@post.tele.dk
4320	Ledreborg Skovdistrikt*	www.ledreborgslot.dk
4350	Løvenborg Skovdistrikt	www.loevenborg.dk
4370	Den Suhrske Stiftelses Skove	-
4440	Lindholt Skov	www.lindholtgaard.dk
4440	Torbenfeldt Skovdistrikt	www.naturskolen-tømmerhuset.dk
4600	Vallø Stifts Skovbrug	www.valloe-stift.dk
4640	Vemmetofte Kloster Skovdistrikt*	www.vemmetofte.dk
4660	Gjorslev Skovdistrikt	gjorslev@gjorslev.dk
4700	Herlufsholm Skovdistrikt	skovfoged@herlufsholm.dk
4720	Stampenborg Skovdistrikt	nysoe@nysoe.dk
4736	Karrebaekstorp Skov	karrebaekstorp@ghotmail.com
4800	Fuglsang Skovdistrikt	www.corselitze.dk
4800	Gl. Kirstineberg Skovdistrikt	www.kirstineberg.dk
4800	Pandebjerg Skovdistrikt	
4930	Engestofte / Søholt*	info@engestofte.dk
5300	Lundsgaard Skovdistrikt	rudolf@lundsgaardgods.dk
5400	Gyldensteen Skovdistrikt	
5462	Langesø Skovbrug	www.langesee.dk
5560	Erholm Skov	skovfoged@erholm.dk
5592	Wedellsborg Skovdistrikt*	www.wefri.dk
5600	Holstenshuus Gods*	www.holstenshuus.dk
5600	Steensgaard Skovdistrikt*	www.steensgaard-gods.dk
5642	Damsbo Skovdistrikt	
5750	Fjellebro Skovdistrikt	ncu@adr.dk
5771	Skjoldemose Skovbrug	ncu@adr.dk
5800	Juelsbergskoven	gregers@juel.net
5853	Glorop og Rygaard Godser	www.glorupgods.dk
7140	Rohden Gods Skovdistrikt	www.rohdengods.dk
8400	Søholt Skovdistrikt	pj@lindberg.com
8450	Wefri A/S	www.Wefri.dk
8450	Frijsenborg Skovdistrikt	www.frijsenborg.dk
8543	Skrald Skov	
8550	Rosenborg Skov	
8680	Rye Nørskov	info@rye-noerskov.dk
8680	Salten Langsø Skovdistrikt	
8870	Bidstrup Gods	www.bidstrupgods.dk/ridning
8963	Løvenholm Skovdistrikt	post@loevenholm-fonden.dk
9460	Oxholm	oxholm@mail.dk

Skove markeret med * sælger også gæstekort. Kilde: skovforeningen.dk

Foto: KB

og altså ender på en blindvej og må vende om, fortæller Susanne.

-På Holstenshuus' jorde har vi egentlig bare brugt de stystemer, som vi allerede havde. Der er nogle enkelte steder, hvor vi har lavet en ny sti, fortæller Ditlev Berner. –Rytterne slider lidt på stierne, men det er der jo taget højde for i forbindelse med køb af ridekortet. Det er ikke sikkert, at det dækker alle udgifter, men det er med til at betale for slåning og rydning af nogle af strækningerne og småreparationer af stierne, en ny pæl hist og pist osv.

Erfaringerne

Riderute Sydfyn åbnede i foråret 2011 og har nu været i luften i et års tid. Der er solgt ridekort for ca. kr. 120.000,- som skal fordeles mellem ejendommene. Det seneste år er blevet brugt til at samle erfaringer med hjemmesiden og skiltningen.

-Nu skal vi i gang med at arbejde mere med formidling af ruterne og de muligheder, der er i vores område. Indtil nu har vi ikke gjort så meget, og vi kan sagtens tage imod flere ryttere og deres heste på vores stystem – her er ikke overrendt! siger Ditlev Berner.

Fakta om Riderute Sydfyn

Rideruten er delt op i fire områder - Brahetrolleborg, Holstenshuus, Svanninge Bjerge og Steensgaard (Enemærket). Det skal desuden bemærkes at ridning på statens ejendomme (Søllerup) ikke kræver ridekort. Se mere på www.nst.dk.

Ridekort

Du kan købe dags-, uge- og årskort til hele strækningen af den 75 km lange Riderute Sydfyn, eller du kan vælge at købe dags- og årskort til bestemte strækninger på ruten. Ved køb af dagskort til hele rideruten er der

mulighed for rabat ved grupper på fire personer og derover. Grupper over 24 personer skal kontakte Turistbureauet i Faaborg.

Dagskort til én af ejendommene: kr. 70
Dagskort til hele ruten: kr. 120
Ugekort til hele ruten: kr. 400
Årskort til hele ruten: kr. 1400

Indtægterne ved salg af ridekort skal bruges til vedligeholdelse af rideruten, til opdatering af hjemmesiden og til udvikling af nye tilbud til rideinteresserede.

Se mere på www.riderutesydfyn.dk. Her kan du læse mere om områderne, lave din egen tur, finde forslag til ture af forskellig længde og printe kort ud. Der tænkes meget i overnatningsmuligheder på ruten, og der findes allerede flere hø-hoteller i området.

Riderute Sydfyn har en Facebook side – hvis du »synes godt om« siden får du de seneste oplysninger om ruten og evt. arrangementer.